

**12 september
2018**

**Onderzoek:
Draagmoederbank in
Nederland?**

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de laatste Tweede Kamerverkiezingen. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 50 tot 60 procent van de panelleden.

Verantwoording

Over het onderzoek

Aan het onderzoek deden 18.000 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is gehouden van 25 tot 27 juni 2018. Het is uitgevoerd door de redactie van het EenVandaag Opiniepanel voor EenVandaag en het grote zwangerschapsproject Hoe Bevalt Nederland met Ria Bremer.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Petra Klapwijk, petra.klapwijk@eenvandaag.nl

1. Samenvatting

Meerderheid voor oprichting draagmoederbank om wensouders te helpen

In Nederland is commercieel draagmoederschap nu verboden. Ook het plaatsen van een oproep voor onbekenden is strafbaar. Wensouders mogen alléén een draagmoeder zoeken in hun eigen omgeving. Roel Schats, hoofd voortplantingsgeneeskunde van het VU medisch centrum, pleit voor de oprichting van een niet-commerciële draagmoederbank zoals die ook al in Engeland bestaat. Vraag en aanbod komen hier op een gecontroleerde manier bij elkaar.

Nederland is klaar voor de oprichting van een draagmoederbank. Dit blijkt uit onderzoek onder het EenVandaag Opiniepanel onder 18.000 mensen. Het onderzoek is gedaan in het kader van het programma 'Hoe Bevalt Nederland' met Ria Bremer. Een kleine meerderheid van 53 procent is voorstander van de komst van een Nederlandse instantie die wensouders en draagmoeders, vrouwen die een kind voor een ander willen dragen, aan elkaar koppelt en begeleidt. Ruim een kwart is tegen een draagmoederbank.

Betere screening dan in Oekraïne

De ondervraagden zijn hier voor omdat wensouders nu vaak naar het buitenland uitwijken om hun kinderswens te realiseren. In landen als Cyprus en Oekraïne is van alles mogelijk, maar is ook weinig controle. Zo werken veel landen met anonieme donoren van zaadcellen en eicellen, en ligt uitbuiting van de draagmoeders op de loer. Met een officiële Nederlandse draagmoederbank kun je juist iedereen goed screenen en duidelijke afspraken maken, zo vinden zij. Bovendien gunnen ze iedereen het geluk van een baby, ook als je die zelf niet kunt dragen.

Tegenstanders: levert te veel spanningen op

Een kwart van de deelnemers (28%) ziet een draagmoederbank niet zitten en 19 procent weet het nog niet. Zij zijn bang dat het in de praktijk veel emoties en spanningen zal opleveren. Gaat de draagmoeder zich niet te veel aan de baby hechten en hoe leg je een kind uit wie zijn moeder is? Veel tegenstanders wijzen erop dat 'niet alles maakbaar is' en dat 'het geen recht is om een kind te krijgen'.

Politiek draagvlak?

Nu het maatschappelijk draagvlak er lijkt te zijn vindt Schats het tijd dat de oprichting van een Nederlandse draagmoederbank op de politieke agenda komt. Binnen het kabinet ligt dit gevoelig. In het onderzoek zijn de kiezers van coalitiepartijen D66 (66%) en VVD (57%) in meerderheid voor. Ook de ondervraagde kiezers van GroenLinks (67%) en PvdA (61%) zien het wel zitten. De achterbannen van de PVV en de SP zijn verdeeld, al is wel de grootste groep voor (47% en 49%). CDA-stemmers twifelen: 39 procent is voor en 37 procent is tegen. Coalitiepartner ChristenUnie is het meest uitgesproken tegen: de grootste groep van hun kiezers (47%) ziet het idee niet zitten. Daarmee is de kans op een meerderheid in de huidige coalitie klein.

Voor medische problemen en homoseksuele stellen

Als de draagmoederbank er komt zou die in de eerste plaats voor vrouwen moeten zijn die zelf om een medische reden niet in staat zijn om een (gezond) kind te baren. Twee derde (64%) van de deelnemers aan het onderzoek gunt hen die mogelijkheid. Ook voor mannelijke homostellen kan een draagmoederbank een uitkomst zijn. Vier van de tien ondervraagden (41%) vinden dat ook zij hier gebruik van mogen maken.

2. Vragenlijst en uitslagen

Draagmoederschap

Wanneer een vrouw om medische redenen niet in staat is om zelf een (gezond) kind te baren kan ze gebruik maken van een draagmoeder. Dit geldt ook voor mannelijke homostellen.

In Nederland mogen wensouders alleen een draagmoeder zoeken in hun eigen omgeving. Commercieel draagmoederschap en het plaatsen van oproepjes voor onbekenden is verboden. Wensouders die zelf geen draagmoeder kunnen vinden kijken soms uit naar het buitenland. Daar is meer mogelijk maar ook minder controle.

Ben je in principe voor of tegen het inzetten van een draagmoeder voor wensouders die zelf niet in staat zijn om een kind te krijgen?

Voor 57%

Tegen 27%

Weet niet / geen mening 16%

Draagmoederbank

Mensen die moeilijk kinderen krijgen kunnen in Nederland gebruik maken van een spermabank en sinds enkele jaren ook van een eicelbank.

Een groep medisch specialisten pleit nu voor de oprichting van een niet-commerciële draagmoederbank in Nederland zoals die ook al in Engeland bestaat. Deze koppelt wensouders en draagmoeders aan elkaar en zorgt voor screening en begeleiding.

Omdat bemiddeling bij draagmoederschap nu nog strafbaar is moet hier wel een juridische oplossing voor komen.

Ben je voor of tegen het oprichten van zo'n draagmoederbank in Nederland?

Voor 53%

Tegen 28%

Weet niet / geen mening 19%

Draagmoederbank politiek naar kiezers van politieke partijen: van meeste voorstanders naar minste voorstanders:

GL 67% voor, 14% tegen, 19% weet niet
D66 66% voor, 11% tegen, 23% weet niet
PvdA 61% voor, 17% tegen, 21% weet niet
VVD 57% voor, 28% tegen, 15% weet niet
SP 49% voor, 34% tegen, 17% weet niet
PVV 47% voor, 34% tegen, 19% weet niet
CDA 39% voor, 37% tegen, 24% weet niet
CU 29% voor, 47% tegen, 24% weet niet

Voor wie moet het volgens jou mogelijk zijn om gebruik te maken van een Nederlandse draagmoederbank?

Je kunt meerdere antwoorden geven als je vindt dat meerdere groepen er gebruik van kunnen maken.

Voor vrouwen die om medische redenen zelf geen (gezond)kind kunnen krijgen 64%

Voor mannelijke homoseksuele stellen 41%

Dit moet voor niemand mogelijk zijn 23%

Weet niet / geen mening 13%

